

Біля вогнища чергові повинні мати рукавиці, головний убір і одяг, що повністю закриває тіло. У місцях колишніх військових дій боєприпаси і зброю не збирати. При виявленні зброї і боєприпасів негайно повідомити про це керівнику. Самим знайдені речі не чіпати [3].

Правила безпеки під час руху на маршруті на воді

На байдарці на воді необхідно перебувати в рятувальному жилеті, касці і гумовому взутті. Байдарка повинна бути забезпечена двома причальними мотузками з карабінами на кінцях. Особисті речі, спорядження і продукти повинні бути упаковані у герметичні мішки і надійно прив'язані до судна. Під час руху забороняється вставати у повний зріст, переходити з одного місця байдарки на інше. При русі на маршруті рекомендується йти одним човном слідом за іншим, при цьому необхідно витримувати дистанцію між байдарками (10-15 метрів на «тихій» воді, а на «бурхливій» – дистанція може бути збільшена). Екіпажі повинні стежити за сигналами, які подаються учасниками з плавзасобів, які йдуть попереду. Потрібно не допускати зіткнення байдарок та ударів веслами сусідніх екіпажів [1].

Отже, водний туризм є засобом активного відпочинку, який підходить для всіх верств населення. Заняття водним туризмом вимагають від його учасників суворого дотримання правил безпеки на воді, оскільки вода є небезпечним середовищем.

Список використаних джерел:

1. Зігунов В. М. *Безпека в туризмі: курс лекцій*. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012.
2. *Оздоровительный водный туризм* URL: <http://www.bezriskoff.ru/ozdorovitelnyj-vodnyj-turizm/>
3. *Техника безопасности в водном походе* URL: <http://www.sites.google.com/a/labore.ru/turizm-56>

А. О. Марущенко

Науковий керівник – Д. Р. Мозгова

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ В ПОСТРАДЯНСЬКИХ КРАЇНАХ

У роботі розглядаються особливості розвитку спортивного туризму в пострадянських країнах. Надається класифікація активних подорожей за різними ознаками. Виявлено особливості спортивних маршрутів в пострадянських країнах.

The peculiarities of sports tourism development in post-Soviet countries are considered in the work. The classification of active travels on various signs is given. Peculiarities of sports routes in post-Soviet countries are revealed.

Туризм – одна із галузей світової економіки, яка найбільш динамічно розвивається. У багатьох країнах туризм виступає своєрідним прискорювачем соціально-економічного розвитку, забезпечуючи залучення додаткових інвестицій в економіку країни, створюючи додаткові робочі місця, розвиваючи туристську інфраструктуру. Спортивний туризм є однією із видів активної рекреаційної діяльності людей, що має позитивний вплив на організм людини, підтримуючи здоров'я і гарну фізичну форму [1].

Спортивний туризм в Україні розвивається як невід'ємна складова туристської галузі і спрямований на зміцнення здоров'я, розвиток фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людини шляхом залучення її до участі у спортивних походах різної складності та змаганнях з техніки спортивного туризму, самодіяльних туристських подорожах, мандрівних подорожах активного туризму.

Туристичні походи класифікуються за тривалістю, складністю та за видами туризму. За формою організації туристські походи відносяться до самодіяльного туризму, за фізичним навантаженням – до активного, за складом учасників – до групового. Походи і подорожі можуть бути у межах регіону або дальніми (за межами регіону, в інші країни).

Починати підготовку до туристичних походів потрібно заздалегідь. Для нескладних походів цілком може вистачити і тижня, для інших цей термін повинен становити мінімум дві.

Значні території, які географічно займають пострадянські країни, мають різноманітні туристські ресурси для здійснення активних подорожей. Розвитку спортивного туризму на даній території сприяють різноманіття ландшафтів, кліматичних зон, різноманітні гірські системи, річки, озера, моря, печери тощо.

До проблем, що перешкоджають розвитку спортивного туризму, відносяться сезонність більшості видів спортивного туризму (сплави по річках, велосипедні походи не можливі у холодний сезон року, тоді як лижні походи – не можливі у літній період); низький рівень безпеки при реалізації окремих турів, особливо сильно віддалених від населених пунктів; слабкість розвитку інфраструктури туристських маршрутів (відсутність маркувань складних ділянок маршруту); відсутність мережі контрольно-рятувальних служб у важкодоступних регіонах.

Серед видів спортивного туризму наймасовішим за кількістю походів є пішохідний туризм, друге – водний, третє – гірський, четверте – велосипедний, п'яте – спелеотуризм, шосте – лижний, сьоме – вітрильний туризм. В Україні найбільшої уваги держава приділяє розвитку дитячого, юнацького та студентського туризму [2].

Одним з найпопулярніших регіонів в Україні для здійснення пішохідних спортивних походів є Карпатський регіон. Чорногора, що є найвисокогірнішим хребтом Українських Карпат, батьківщиною найвищих вершин країни.

Традиційно, мандрівники вибирають дві найбільш привабливі вершини – Говерлу (найвищу вершину України, 2061 м) або Піп-Іван, відомий як Чорна гора (2 021 м). У цьому регіоні дуже складні погодні умови, що заважають здійснювати спортивні походи. І це є перешкодою для масових занять спортивним туризмом в даному регіоні [4].

Досить цікавими є пішохідні маршрути по Грузії, особливо район Сванетії. Популярними є такі треки як: маршрут з населеного пункту Местія до озер Корульдї і на льодовик Чалаад. Маршрути промарковані і доступні навіть для початківців. Туристи повинні бути особливо уважними на маршруті та стежити за маркуваннями.

Ще один пішохідний маршрут: з населеного пункту Местія – радіальний похід на гору Хрест. Під час треку можна побачити гору Ушба з південного боку, вершину Тетнулді, а також стіну Сванського хребта. Загальна довжина маршруту 8 км (з підйомом і спуском на 600 метрів: з 1400 до 2200 і знову спуск на 1400) [3].

Отже, спортивний туризм в пострадянських країнах переживає непрості часи та має як позитивні так і негативні сторони розвитку. Серед позитивних можна назвати наявність різноманітних ресурсів для розвитку різних видів активного туризму, обширні географічні території, гарний розвиток індустрії туристського спорядження; серед негативних факторів можна назвати – недостатній розвиток туристсько-спортивної інфраструктури; недостатність фінансування туристських клубів і організацій з боку держави та пропаганда активного відпочинку засобами спортивного туризму.

Список використаних джерел:

1. Абрамов В.В., Тонкошкур М. В. *История туризма. Учебное пособие*. Харьков: ХНАГХ, 2005. 312 с.
2. *Проблемы спортивно-оздоровительного туризма в Украине*. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/problemy-sportivno-ozdorovitelnogo-turizma-v-ukraine>
3. *Пешеходные маршруты по Сванетии*. URL: <https://lifeistravel.com.ua/gruziya/item/1181-chto-posmotret-v-gruzii-svanetiya-interesnye-mesta-i-marshruty.html>
4. *Топ-5 пешеходных маршрутов по Украинским Карпатам*. URL: <https://www.ukraine-is.com/ru/top-5-peshexodnyx-marshrutov-po-ukrainsk-2/>